

Uzasadnienie do projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie podziału samorządowej instytucji kultury Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz utworzenia nowej samorządowej instytucji kultury pod nazwą: Muzeum Zamek w Janowcu i nadania jej statutu

Podział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym jest realizacją powziętej przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 31 października 2023 r. uchwały w sprawie zamiaru podziału samorządowej instytucji kultury Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz utworzenia nowej samorządowej instytucji kultury pod nazwą: Muzeum Zamek w Janowcu. Następnym krokiem realizacji powziętej uchwały, było przygotowanie dwóch projektów statutów dla Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz dla Muzeum Zamek w Janowcu i ich uzgodnienia z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ostateczne uzgodnienie treści projektów statutów nastąpiło po zaakceptowaniu wszystkich propozycji wnoszonych przez Ministerstwo oraz przez UMWL, co ostatecznie zostało wyrażone pismem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do Marszałka Województwa Lubelskiego z dnia 6 września 2024 r.

Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym to wiodąca instytucja kultury, dla której organizatorem jest Województwo Lubelskie. Muzeum posiada sześć oddziałów zlokalizowanych w trzech miejscowościach – Kazimierzu Dolnym, Janowcu nad Wisłą oraz w Żmijowiskach. Oddział „Zamek w Janowcu” usytuowany na wysokiej skarpie wiślanej pełni ważną rolę na kulturalnej i turystycznej mapie województwa lubelskiego. Monumentalna bryła bastejowego zamku ze względu na walory krajobrazowe stanowi wizytówkę Janowca i jest jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc w regionie.

Mając na względzie rozwój Muzeum, a w szczególności doprowadzenia do usamodzielnienia organizacyjnego Oddziału, oddalonego od głównej siedziby Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym o kilkadziesiąt kilometrów, podjęto decyzję o dokonaniu podziału samorządowej instytucji kultury – Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym poprzez oddzielenie dotychczasowego Oddziału – „Zamek w Janowcu”, celem utworzenia samorządowej instytucji kultury – „Muzeum Zamek w Janowcu”, dla której organizatorem będzie Województwo Lubelskie. Przedmiotem działalności Muzeum Zamek w Janowcu będzie sprawowanie opieki nad historycznym Zamkiem w Janowcu – siedzibą Muzeum, dbanie o zachowanie wartości zabytkowych wzgórza zamkowego, zespołu krajobrazowo-architektonicznego oraz murowanych i ziemnych elementów obronnych oraz upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Janowca i okolic, w szczególności związanym z magnackimi rodami Firlejów, Tarłów i Lubomirskich.

Instytucja tworzona jest w oparciu o załogę i mienie należące do dotychczasowego Oddziału – „Zamek w Janowcu”. Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, organizator może dokonać podziału instytucji kultury poprzez wyłączenie z instytucji kultury wyodrębnionej jednostki lub jednostek organizacyjnych w celu włączenia ich do innej instytucji kultury lub utworzenia nowej instytucji kultury w oparciu o pracowników i mienie tej jednostki lub jednostek. Zaznaczyć należy, że podział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym nie spowoduje żadnego uszczerbku w wykonywaniu zadań statutowych Muzeum, gdyż podjęte przez organizatora działania nie przyczynią się do zmniejszenia liczby pracowników merytorycznych odpowiedzialnych za realizację tych działań. Muzealia Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym pozostają muzealiami Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym. Zobowiązania i wierzytelności oraz prawa i obowiązki Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym związane z działalnością Oddziału Zamek w Janowcu według stanu na dzień poprzedzający dzień podziału, z dniem podziału przejmuje Muzeum Zamek w Janowcu.

Podział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym doprowadzi do powstania dwóch prężnie działających instytucji kultury w oparciu o mienie i pracowników dotychczasowej instytucji. Wyodrębnienie ze struktur Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym Oddziału „Zamek w Janowcu” i utworzenie na jego bazie „Muzeum Zamek w Janowcu”

podniesie rangę tej instytucji. Samodzielność wyodrębnionej instytucji pozwoli na jej dynamiczny rozwój m.in. poprzez większe możliwości pozyskiwania środków finansowych.

Zamek w Janowcu, ze stale rosnącą liczbą odwiedzających, ma potencjał, aby stać się samodzielnym bytem, z perspektywą rozwoju i budowania własnej pozycji na kulturalnej i turystycznej mapie regionu i kraju. Zamek w Janowcu bywa sceneryą wielu wydarzeń plenerowych związanych z polską historią i kulturą. Obecnie podejmowane są działania na rzecz przywrócenia dawnej świetności zamku.

Powstanie nowego muzeum spowoduje poszerzenie oferty kulturalnej województwa lubelskiego, co ostatecznie przełoży się na większą liczbę zwiedzających, a tym samym wzmożenie ruchu turystycznego w regionie.

Projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie podziału samorządowej instytucji kultury Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz utworzenia nowej samorządowej instytucji kultury pod nazwą: Muzeum Zamek w Janowcu i nadania jej statutu był przedmiotem konsultacji z uprawnionymi podmiotami:

1) organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - zgłosiły następujące uwagi do konsultowanej uchwały:

Stowarzyszenie Genius Loci:

- uzupełnienie § 18 statutu Muzeum Zamek w Janowcu (w organizacji) „o możliwość finansowania działalności Muzeum także ze środków UE oraz programów dedykowanych ochronie zabytków” – wspomniane formy finansowania działalności odbywają się za pośrednictwem budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, w związku z czym zapis § 18 ust. 1 pkt 4 w pełni wyczerpuje to zalecenie;

- „sprzedaż majątku ruchomego poprzedzona była opinią Rady Muzeum” – opiniowanie sprzedaży majątku ruchomego nie należy do kompetencji Rady Muzeum określonych w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385);

2) Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego w trybie i na zasadach określonych uchwałą Nr XLVII/824/10 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 10 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami;

3) Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przy Marszałku Województwa Lubelskiego, zgodnie z art. 44a. ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

4) reprezentatywnymi organizacjami związkowymi w trybie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, tj.:

a) Zarządem Regionu Środkowo - Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie, w imieniu którego negatywnie zaopiniowała projekt uchwały Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym;

b) Radą Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Województwa Lubelskiego w Lublinie;

c) Zarządem Wojewódzkim Forum Związków Zawodowych Województwa Lubelskiego w Lublinie.

Wyżej wymienione podmioty nie wniosły uwag do projektu uchwały.